Dava sebepleri

Dr Alexander Ressos, TEP
Attorney-at-Law (Switzerland and Germany),
Solicitor (England & Wales and Hong Kong)
Of Counsel, KGP Legal LLC
alexander.ressos@kgplegal.com.sg
www.ressos.com.sg

Trust ihlali ve constructive trust

Bir güven ilişkisi içinde bulunan kişi (fiduciary) kendisine emanet edilen varlıkları zimmetine geçirdiğinde, bu varlıklar zimmete geçirme anından itibaren asıl hak sahibi lehine constructive trust (kanundan doğan trust) altında tutulur. *ByBit* kararı bu ilkeyi, USDT'yi kendi adreslerine aktaran bir bordro sorumlusuna uygulamıştır. Mahkeme, kripto varlıklar ve itibari para üzerinde dolandırıcılık anında doğan kurumsal bir constructive trust bulunduğunu tespit etmiş ve borsayı baştan itibaren "hukuki ve intifa hakkı sahibi malik" olarak nitelendirmiştir.[1] Aynı analiz, hiçbir zaman fiduciary olmamış bir hırsız için de geçerlidir. İngiliz ve Singapur hukuku, hırsızlık yoluyla elde edilen malvarlığını mağdur lehine constructive trust altında tutulmuş sayar. Böylece mağdur, bu malvarlığının karşılıklarını izleyebilir ve hırsızın alacaklılarına karşı öncelik ileri sürebilir.[2]

Constructive trust iki nedenle mağdurun en güçlü talebidir. Ayni niteliktedir. Bu nedenle davalının iflasından etkilenmez ve bedel ödeyerek iyi niyetle edinen ve durumdan habersiz olan alıcı (bona fide purchaser) dışında varlıkları devralan herkesi bağlar. Ayrıca hakkaniyet hukukunda izlemeye (tracing) imkân verir. Bu sayede mağdur, değeri karışık fonlar ve ikameler içinde takip edebilir. Zayıf noktası iyi niyetli alıcıdır. Çalınmış ether'i bir borsada masum bir alıcıya stablecoin

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

karşılığında satan dolandırıcı, alıcıya geçerli mülkiyet devreder. Bu durumda mağdurun talebi, dolandırıcının elindeki stablecoin'lere ve dolandırıcının bunlarla yaptığı her şeye yönelir.

Bilerek edinme ve dürüst olmayan yardım

Zimmete geçirilen varlıkları edinen veya haksız fiil faili kişiye yardım eden üçüncü kişiler, zihinsel durumları ilgili eşiği karşılıyorsa hakkaniyet hukuku uyarınca sorumludur. Bilerek edinme (knowing receipt), edinen kişinin bilgisinin menfaati elinde tutmasını vicdana aykırı kılmasını gerektirir. Dürüst olmayan yardım (dishonest assistance) ise sıradan dürüst insanların nesnel ölçütüne göre değerlendirilen bir dürüstlük dışı davranışı gerektirir.[3] Her iki talep de kripto davalarında önemlidir. Çünkü çalınan varlıklar aracılar üzerinden hızla el değiştirir. Yatırılan varlıkları kaynaklarını bilmeden bir müşteri hesabına kaydeden borsa, iyi niyetli bir aracıdır ve sorumluluk üstlenmez. Bir mahkeme kararı, polis bildirimi veya blokzincir delilleriyle desteklenen inandırıcı bir talep aldıktan sonra para çekme işlemlerini sürdüren borsa ise bildirimden sonra çıkan varlıklar için bilerek edinme veya dürüst olmayan yardım talebiyle karşılaşabilir. Gördüğüm davalarda bu tür taleplerin en sık hedefi, büyük miktarda stablecoin'i asgari özen yükümlülüğüyle nakde çeviren tezgâh üstü (OTC) aracılardır.

Sebepsiz zenginleşme

Varlıklar hatayla transfer edildiğinde gönderenin talebi sebepsiz zenginleşmeye dayanır. Singapur, İngiliz hukukunun "haksızlık unsurları" (unjust factors) yaklaşımını izler. Davacı, davalının kendi aleyhine zenginleştiğini ve hata ya da karşı edimin gerçekleşmemesi gibi bir haksızlık unsurunun bulunduğunu ispat etmelidir.[4] Maddi bir olguya ilişkin hata altında yapılan ödeme, hata özensizlikten kaynaklanmış olsa bile geri istenebilir. Buna karşı durum değişikliği (change of position), iyi niyetli edinim ve salt aracı sıfatıyla edinim (ministerial receipt) savunmaları ileri sürülebilir. İstinaf Mahkemesi *Quoine* kararında, alım satım sözleşmeleri geçerli olduğundan ortada bir haksızlık unsuru bulunmadığı

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

gerekçesiyle sebepsiz zenginleşme talebini reddetmiştir.[5] Bu karar talebin sınırını gösterir. Transfer geçerliliğini koruyan bir sözleşme kapsamında yapılmışsa, gönderenin iadeye yönelik bir talebi yoktur.

Yanlış blokzincir adresine yapılan hatalı transferler özel bir sorun doğurur. Adres belirlenebilir bir kişiye aitse talep o kişiye yöneltilir. Adres bir borsanın toplu (omnibus) yatırma adresiyse ve gönderen hesabı tanımlayan notu (memo) veya etiketi (tag) eklemeyi unutmuşsa, varlıklar borsaya ulaşmıştır ve borsa zenginleşmiştir. Borsaların çoğunun bu durum için kurtarma prosedürleri vardır ve bunun için ücret alırlar. Borsa reddederse, gönderenin ona karşı sebepsiz zenginleşme talebi doğar. Borsanın varlıkları başka bir müşteriye kaydettiği yönündeki savunması, bunu bildirimden önce ve iyi niyetle yapmadıkça başarısız olur. Adres kullanılmıyorsa ve kimse anahtarı elinde tutmuyorsa varlıklar kaybolmuştur. Hiçbir mahkeme kararı bunları geri getiremez.

Hile ve danışıklı zarar verme

Kandırılarak yaptırılan transferler, dolandırıcıya karşı hile (deceit) ve onunla birlikte hareket edenlere karşı hukuka aykırı araçlarla danışıklı zarar verme (unlawful means conspiracy) taleplerine yol açar. Bunlar, zarar üzerinden hesaplanan tazminata yönelik şahsi taleplerdir. Varlıklar iyi niyetli alıcılara geçtiği için ayni bir talebin mümkün olmadığı durumlarda önem kazanırlar. Ayrıca davalının genel malvarlığına karşı dünya çapında bir malvarlığı dondurma kararını da destekler. Singapur mahkemeleri, Mareva tedbiri verilmesi bakımından, bir hile talebinin doğasında bulunan dürüstlük dışı davranışı başlı başına malvarlığının kaçırılmasına ilişkin gerçek bir riskin delili olarak değerlendirmiştir.[6]

Notlar

1. *ByBit* [2023] SGHC 199, [42]–[44]. ↩
2. *Westdeutsche Landesbank Girozentrale v Islington LBC* [1996] AC 669, s. 716 (Lord Browne-Wilkinson); Singapur'da *CLM v CLN* [2022] SGHC 46, [53]'te ileri sürülebilir güçlü bir iddia (good arguable case) olarak kabul edilmiştir. ↩

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

3. Singapur hukukunda bilerek edinme ve dürüst olmayan yardım konusunda *George Raymond Zage III v Ho Chi Kwong* [2010] SGCA 4, [20]–[32]. ↩
4. *Wee Chiaw Sek Anna v Ng Li-Ann Genevieve* [2013] SGCA 36, [98]–[134]; Singapur'da sebepsiz zenginleşmeye ilişkin haksızlık unsurları yaklaşımını teyit etmektedir. ↩
5. *Quoine Pte Ltd v B2C2 Ltd* [2020] SGCA(I) 02, [7]. ↩
6. *CLM v CLN* [2022] SGHC 46, [54]–[55]; davalıların dürüstlük dışı davranışlarını ve tek kullanımlık dijital cüzdanlar kullanmalarını malvarlığının kaçırılmasına ilişkin gerçek bir riskin delili olarak değerlendirmektedir. ↩

Disclaimer

This article is provided for general information only. It is based on publicly available sources as at its date of publication. These sources have not been independently verified against licences, regulatory registers or the records of the entities concerned. It is not legal, tax, financial or investment advice. Nor is it a recommendation to invest in, transact with or use the services of any entity mentioned. Law and regulation change frequently, so the content may be incomplete or outdated. To the fullest extent permitted by law, Dr Alexander Ressos and the publisher of SingaporeIQ exclude all liability for loss or damage arising from the use of or reliance on this article. Readers should obtain advice on their specific circumstances before acting or refraining from action.

Names and trademarks of the entities discussed belong to their owners and are used for identification only. Their mention implies no endorsement, affiliation or allegation of wrongdoing. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. Corrections and updates: contact@ressos.com.

© 2026 Dr Alexander Ressos. This article may be quoted with attribution to SingaporeIQ (SingaporeIQ.com). Reproduction in full and any commercial use require prior written consent. The Legal Terms at https://singaporeiq.com/legal-terms apply.

Author contact: Dr Alexander Ressos, TEP · contact@ressos.com